

ת"פ 10888/03 - יהושוע רייכר נגד מ.י. פקיד שומה חקירות מס הכנסה מרכז פרקליטות מחוז תל אביב אזרחי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 10888-03 מ.י. פקיד שומה חקירות מס הכנסה מרכז ואח' נ' "נתן" חברה לנאמנות
והשקעות בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט עלאא מסארווה

המבקש: יהושוע רייכר

נגד

המשיבה: מ.י. פקיד שומה חקירות מס הכנסה מרכז פרקליטות
מחוז תל אביב אזרחי

החלטה

האם רשאי המרכז לגביית קנסות לנקוט בפעולות לגביית החוב בתקופת בה נתון החייב תחת צו כינוס לפי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980? האם בתקופה זו של הליכי פשיטת הרגל, מירוך ההתיישנות של קנס שהוטל בתיק פלילי ממשיך לחול או שמא הליכים אלה מביאים עמם הקפאה או אף "איפוס" של תקופת ההתיישנות?

רקע

1. הבקשה לפניי הוגשה על המבקש, ללא שהוא מיוצג, לפיה יש "לבטל את הקנס" שהושת עליו בתיק פלילי ישן.

עמוד 1

(חלוט), בטענה עיקרית לפיה עונש זה התיישן וזאת בהעדר פעולות גבייה שננקטו למעלה מעשר שנים מיום השתתו.

2. הנאשם הורשע בעבירות עוון לפי פקודת מס הכנסה (אי הגשת דוחות מס). בגזר דין מיום 5.9.2005, על הנאשם הוטל, בין השאר, קנס בסך 50,000 ₪, שישולמו ב- 10 תשלומים החל מיום 4.8.2006.

3. המרכז לגביית קנסות החל נוקט בפעולות גבייה שהאחרונה בהן, בגלגול הראשון, היא משנת 2008. מאז, החלה הפוגה ארוכה בת כ- 12 שנים, בה הופסקו פעולות הגבייה נגד המבקש, לטענת המשיבה על רקע צו כינוס בעניינו של המבקש. בלשון התגובה: "מאחר שבעניינו של המבקש, התנהלו הליכי פש"ר בין השנים 2007-2017 וכן ננקטו פעולות גביה המאפסות את מרוץ ההתיישנות, הרי שחובותיו ברי גבייה עד למועד זה". פעולות הגבייה חודשו רק בחודש יוני 2020.

4. המבקש טוען כי משלא ננקטו פעולות גבייה בין השנים 2008-2020, ומשמדובר בתקופה שעולה על עשר שנים, הקנס התיישן. המשיבה הגיבה שלא פעלה לגביית הקנס בין השנים 2007-2017 בצל צו הכינוס כאמור.

דיון והכרעה

5. לאחר ששמעתי את טענות המבקש ותגובת המשיבה, הגעתי למסקנה כי הצדק עם המבקש שהקנס התיישן מבלי אפשרות להחיותו. לכן, אין להוציא פקודת מאסר בגין אי תשלום הקנס, ויש לבטל את כל פעולות הגבייה הקיימות בתיק.

6. למעשה, אין מחלוקת אמיתית במישור העובדתי, והשאלה היא משפטית. לפי סעיף 10 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982:

(א) עונש שהוטל לא יתחילו בביצועו, ואם נפסק ביצועו לא ימשיכו בו, אם מיום שפסק הדין נעשה לחלוט, או מיום ההפסקה, הכל לפי המאוחר יותר, עברו -

(1) בפשע - עשרים שנים;

(2) בעוון - עשר שנים;

(3) בחטא - שלוש שנים.

...

(ג) במניין התקופות האמורות בסעיף קטן (א)(1) ו-(2) לא יובאו בחשבון פרק הזמן שבו לא היה ניתן

לאתר את מי שהוטל עליו העונש ופרק הזמן שבו שהה מי שהוטל עליו העונש מחוץ לישראל, בשל התחמקותו מריצוי עונשו.

אין ולא יכולה להיות מחלוקת שסעיף 10 לעיל חל גם על עונש מסוג קנס, וגם על מאסר חלף קנס. עוד אין מחלוקת שנקיטה בהליכי גבייה "מאפסת" את מרוץ ההתיישנות, כל פעם מחדש, וזאת משמדובר בעונש שלא "נפסק ביצועו", קרי עונש בתהליכי ביצוע או מימוש.

על פני הדברים, סעיף 10 לחסד"פ אינו יכול לסייע למשיבה בעמדתה. לכאורה, לפי סעיף 10(ג) לחוק, העילה לאיפוס או השעיית מרוץ ההתיישנות היא העדר היכולת לאתר את הנאשם או פעולות אכיפה שוטפות.

7. המשיבה טוענת כי הקפאת פעולות הגבייה נעשתה מסיבה מוצדקת שכן בסוף שנת 2007 ניתן צו כינוס נכסים נגד המבקש, וזאת במסגרת תיק פש"ר 1874/2007, והוא היה בתוקף עד שנת 2017. לכן, כך לגישת המשיבה, הקנס לא התיישן בשנת 2020, אז חודשו פעולות הגבייה.

למעשה, מבלי שטענה זאת במפורש, המשיבה טוענת שבתוקפת צו הכינוס, היא **מנועה משפטית** לפעול לגביית החוב (בצל האיסור להעדפת נושים). האומנם?

ניתן לבחון את השאלה גם בהיבט משמעות צו הכינוס. מדובר בקנס שהוטל בתיק פלילי שנוצר לפני מתן צו הכינוס. בכגון דא, נקבעו בחוק ובפסיקה מספר כללים, שהשילוב ביניהם מוביל למסקנה משפטית, שאיננה מתיישבת עם גישתה של המשיבה. להלן ריכוז הכללים:

(א) עצם היות החייב בהליכי פשיטת רגל איננה מעכבת מועד תשלום הקנס.

(ב) חוב כתוצאה מקנס בתיק פלילי שהוטל לפני צו הכינוס הנו **בר תביעה** בהליכי פשיטת רגל.

(ג) על אף זאת, חייב **לא יופטר** מחוב זה במסגרת צו ההפטר בסוף ההליך (לפי סעיף 69(א)(1) לפקודת פשיטת רגל).

(ד) **נאסר על חייב לשלם** את הקנס כל עוד הוא מצוי תחת צו כינוס שכן בתשלום זה יש משום **העדפת נושים בלתי מותרת**.

(ה) בקשר ישיר עם (ג), ובתקופת צו הכינוס, **לא ניתן לממש נגד החייב פקודת מאסר חלף קנס**.

ראו: בש"פ 373/89 **שטיין נגד מדינת ישראל**, ע"א 5735/09 **עיריית טבריה נגד סינואני**, רע"פ 1296/11 **דוד טוביאנה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (2011), ת"פ 3727/96 (שלום חיפה) **מדינת ישראל נגד מוסר מל"ת בע"מ ואח'** (כבוד השופט ז' אריאלי), רע"פ 7621/15 **מוסרי נגד מדינת ישראל** (2021), ת"פ (שלום פ"ת)

2782/01 עדיני מגד המרכז לגביית קנסות (2020), ת"פ (שלום קריות) 3133-01 מדינת ישראל נ' מנדל ואח' (2018), ע"פ (מחוזי חיפה) 38761-09-21 אמארה נ' מ.י. פרקליטות מחוז חיפה (2021), ע"פ 4919/14 אזולאי נגד מדינת ישראל (2017), פש"ר (מחוזי ת"א) 1815-09 בנק לאומי סניף הסניף המרכזי ואח' נ' וינריב ואח' (2014) בקשה מס' 12.

8. אין ספק שהעובדה שמדובר בקנס מתיק פלילי הופכת את "הטיפול" בגביית החוב למורכבת יותר עבור המרכז לגביית קנסות, ואולם, לא ניתן לומר כי נאסר עליה לפעול למימוש החוב. כאמור, מדובר בחוב בר תביעה, שניתן להגיש בגינו תביעת חוב. אמנם, צו ההפטר לא יחול עליו, ואמנם לא ניתן להוציא פקודת מאסר חלף קנס, אך אין לומר כי פעולות לגביית החוב אסורות, עד שהן מפסיקות את מירוצן ההתיישנות. כל שעל המדינה היה להגיש תביעת חוב ובכך לאפס את תקופת ההתיישנות. כמו כן, המשיבה יכולה לפנות לבית המשפט בתיק הפש"ר בבקשה קונקרטי להיתיר לה לגבות החוב. אפנה לסעיף 20 לפקודת פשיטת רגל:

פעולת צו כינוס

20. (א) משניתן צו כינוס יהיה הכונס הרשמי שליד בית המשפט הכונס של נכסי החייב, ומכאן ואילך, ובאין הוראה אחרת בפקודה זו, לא תהיה תרופה לנושה נגד החייב לו חוב בר-תביעה, ולא יפתח שום נושה בתובענה או הליכים משפטיים אחרים, אלא ברשות בית המשפט ובתנאים שיראה לקבוע.

9. לאור כל האמור, אני קובע כי אין בצו הכינוס משום אירוע מנתק שיכול לעצור את תקופת ההתיישנות. למסקנה זו הגיע חברי כבוד השופט ז' אריאלי בעניין מוסך מל"ת הנ"ל, שם קבע כבוד השופט אריאלי:

"העובדה כי בין השנים 2001-2012 נוצרה תקופה בת כשלוש שנים ובה מניעות משפטית מהוצאת פקודת מאסר - אין משמעותה כי במהלך תקופת המניעות "הוקפא" או "התאפס" מירוצן ההתיישנות. ניתן היה לבצע פעולות לאיתור הנאשם, ניתן היה לשלוח ולהמציא לו דרישה לתשלום החוב, וניתן היה להגיש נגדו תביעת חוב במסגרת הליכי הפש"ר. המאשימה לא עשתה דבר מכל זה".

המשיבה באותו תיק טענה כי:

"...פקודת המאסר ננקטה לאחר שמוצו הליכים אחרים נגד המבקש, וכי הקנס לא התיישן. נטען בנוסף כי לשיטת המאשימה, אין להפריד בין רכיב הקנס לבין רכיב המאסר חלף הקנס, ודין שווה מוחל על שניהם. ככל שהקנס לא התיישן, הרי שגם המאסר חלף הקנס לא התיישן. המאסר חלף הקנס אינו עונש עצמאי ונפרד, אלא כלי לאכיפתו של תשלום הקנס".

בשולי הדברים אעיר עוד כי גישתה זו של המדינה בתיק מוסך מל"ת לפיה "המאסר חלף הקנס אינו עונש עצמאי ונפרד, אלא כלי לאכיפתו של תשלום הקנס" קיבלה חיזוק משמעותי בפסיקתו שהעקרונית של בית המשפט העליון שניתנה לאחרונה בעניין מוסרי הנ"ל. כזכור, נקבע במוסרי כי המאסר אינו אלא חלופה נוקשה לעונש העיקרי (הקנס) שנועד

לתכלית אכיפתית, ולכן אם הקנס שולם, הרי שגם אם הוא נזקף תחילה לתשלום סכום הפיצוי שלא שולם, לא ניתן להפעיל במקרה זה את המאסר חלף קנס. לענייננו, לא נכון לפצל בין רכיב המאסר (חלף קנס) לבין הקנס והם יתיישנו (או שלא) יחד.

10. לסיכום, לא ניתן לומר שנאסר על המשיבה לנקוט בכל אפיק גבייה בצל צו הכינוס, ומכאן שמירוח ההתיישנות המשיך, למצער משנת 2008 ועד לשנת 2020 (לפי תגובת המשיבה). בהעדר מחלוקת כי בין השנים 2018 ועד 2018 ללא ננקטו פעולות שמפסיקות או מאפסות את מירוח ההתיישנות, אני קובע כי הקנס התיישן, שכן אין בצו הכינוס משום אירוע מנתק כאמור. למען הסר ספק, החלטה זו מתייחסת לקנס מושא תיק זה, ולא לקנסות אחרים, אם קיימים לחובת המבקש.

11. לאור כל האמור לעיל, אני קובע שהקנס התיישן, ולכן, אין להוציא פקודת מאסר בגין אי תשלום הקנס ויש לבטל את כל פעולות הגבייה הקיימות בתיק.

ניתנה היום, ב' שבט תשפ"ב, 04 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.